

Vuulte

Een echt Zeeuws woord. In ‘beschaafd’ Nederlands noemen we het vuilnis of afval.

In het Zeeuws wordt daarmee vaak onkruid (onkruid) bedoeld. Als er gezegd wordt “er staat veel vuulte op het land” dan wordt daarmee onkruid bedoeld. En als het straatafval wordt bedoeld, wordt er gezegd “de straat ligt bezaaid met vuulte of het is maar een vuule boel”.

Er is ook nog een derde betekenis voor dit Zeeuwse woord. En dan gaat het vooral over mensen die op een of andere manier “het vaderland” verraden. Een leer aanhangen en dienen die indruist tegen onze patriottische gevoelens. Van dat soort hadden we er tijdens de Tweede Wereldoorlog nog al wat, zoals de Nederlandse SS-ers en de NSB – ers, al of niet verenigd in de Landstorm. Daar was ook weer een onderscheid tussen. Je had n.l. de “echte” verraders, die een functie hadden binnen de NSB of Landstorm en de “brood NSB – ers”. Mensen voor de oorlog al met armoede te kampen hadden en in die jaren hoopten het materieel beter te hebben.

Ook in Goes waren er op het landsverraderlijke gebied echte fanatiekelingen. Zo waren er de gebroeders Dekker, van de orgelfabriek op de Turfkade, als vaandeldragers van de NSB. Jan Dekker was in Zeeland de “gevolmachtigde van de Leider (Mussert) en had heel wat in de melk te brokkelen. Zijn broer Ko was meer de hotemetoot bij de lokale NSB, maar niet minder verraderlijk. En we kunnen in dit verband natuurlijk niet voorbijgaan aan de NSB – burgemeester Lenshoek. Daaronder fungeerden nog wat lokale kop- pronkstukken. Al die lieden werden op z’n Zeeuws dan ook als “vuulte” bekeken. Een mooi voorbeeld hiervan vinden we in het “Bezet, Verzet en Ontzet” van de journalist Nic. J. Karhof. Daarin wordt op meesterlijke en humoristische wijze die betekenis van “vuulte” uitgelegd in een verhaal over een bijeenkomst van de WA in Goes. We citeren letterlijk:

“ Ten slotte nog een eeresaluut aan den kleinen man, die in meerderheid al even fel tegen de N.S.B. was als de andere volksklassen. De Beweging had wederom eens een van haar groote dagen te Goes. Zooiets als een jubeltij van de W.A. Al wat uniform droeg bij de heeren en dames stond ’s Zaterdagmiddags opgesteld op de Grootte Markt voor het stadhuis. De W.A. maakte carré en de aller-opperste-stormband-groepen-aanvoerder, Ko Dekker, stapte als een haan van ’n stooter langs zijn dapperen. De bonzen stonden opgesteld op het stadhuis - bordes, waar de hoogst - aller-opperst - enz. der W.A., kameraad Zondervan, een Germaansche speech afstak. Overigens kon men een speld hooren vallen. Plotseling stapte met een ratelend vuilnis-kruiwagentje, zooals hij dat iederen Zaterdagmiddag gewoon was te doen, Remijn van de gemeentereiniging uit de “ingewanden” van het gemeentehuis te voorschijn. Bij ’n papiertje hield hij halt, pikte het op en ratelde voort naar een volgend stukje ongerechtigheid, nabij het politiebureau.

Alsof er niets aan de hand was, wilde de man, die zijn onnoozelste gezicht getrokken had, zijn kruistocht voortzetten, toen de Gemachtigde van den Leider, de groote Jan Dekker stikvol gouden versierselen en een beroerte van boosheid nabij, op den plechtigheid verstoorder toe - holde. Hoe krijg je dat in je kop? siste de Gemachtigde zierend.

Nog onnoozeler kijkend dan voordien, antwoordde de aangesprokene: “Er is toch zooveel **vuulte** op de Markt”. Bedaard pakte Remijn daarop de berries beet en ratelde naar het stadhuis terug.

Jammer genoeg is de flinke kerel kort na de bevrijding verongelukt, doordat hij tijdens zijn werkzaamheden bij het Roosjeshof op een landmijn trapte.

“Vuulte” het steekt in de biologische zin de kop weer op. We mogen het niet meer met chemische middelen bestrijden. Dat heeft een ooit geflopte een staatssecretaris, die harder liep dan ‘Europa’ bepaald en sinds kort zien we de vuulte weer tierig opschieten. We gaan het nu te lijf met dure schuurmachines, warm water en scholieren die met een gasfles op een

steekkarretje de vuulte proberen te verbranden. Maar voor de gemeenten is het ook wel een beetje een uitkomst. Want onder het mom van biologisch onderhoud worden de gazons in de parken en de wegbermen nu minder vaak gemaaid, om de bloemetjes, de bijtjes, de kevertjes en torretjes en wormen te sparen. In vroegere tijden kregen de boeren, burgers en buitenlui een proces verbaal, tegenwoordig een ‘bon’ genoemd, als ze teveel vuulte op hun erf hadden. Om het met Bredero te zeggen: “het kan verkeren”

Augustinus